

HORNOLIDEČSKO

zelený ráj Valašska

Společná cesta

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Milí přátelé,

všichni si přejeme, aby se kraj, ve kterém žijeme, přirozeně rozvíjel, aby byly vytvářeny dobré podmínky pro život všech skupin obyvatel, zkrátka, aby se nám na Valašsku – Hornolidečsku dobře žilo.

Jedním z předpokladů naplnění této představy je zapojení co největšího počtu spoluobčanů do aktivit, které k tomuto cíli přispívají. Domnívám se, že projekt, který jsme na konci roku 2007 dokončili, svým obsahem a významem do těchto aktivit patří.

Snažili jsme se sesbírat nejzajímavější informace z našeho regionu, z Hornolidečska. Tyto údaje, ať už z oblasti jazykové, přírodovědné, historické či kulturní, byly zapracovány do regionálních školních vzdělávacích programů. Samostatné učební texty z jednotlivých oblastí byly doplněny výukovým filmem, který významně doplňuje náš projekt. Na tvorbě dokumentů se podílely skupiny učitelů ze základních škol v Horní Lidči, Francově Lhotě a Valašské Polance. Partnerem projektu byla obec Horní Lideč. Tyto subjekty společně, a proto je název projektu „Společná cesta“, se snažily o to, aby se u žáků základních škol prohloubil prostřednictvím získaných informací citový vztah k rodnému kraji, aby si tito mladí lidé uvědomovali historický vývoj našeho území v širších souvislostech a aby byli žáci na místo, kde se narodili a kde prožívají své mládí, patřičně hrdí.

Chtěl bych poděkovat členům realizačního týmu, partnerům projektu a vyjádřit přesvědčení, že vzniklé dokumenty obohatí výuku na našich školách, zaznamenají příznivou odezvu jak u žáků, tak učitelů.

Josef Tkadlec

starosta obce Horní Lideč

„Společná cesta“

projekt, jehož cílem je zkvalitnění vzdělávání v základních školách mikroregionu Hornolidečska formou začlenění regionálních informací do vzdělávacích oblastí školních vzdělávacích programů a následně vyučovacích osnov základních škol.

Společná cesta je pilotní projekt, při jehož realizaci se prověřila týmová spolupráce mezi školami a veřejnou správou. Školy si na tomto projektu osvojily způsob práce dle pravidel Evropské unie a vytvořily si podmínky pro další projekty financované z fondů EU. Výstupy projektu budou využitelné i pro rozvoj mikroregionu v oblasti cestovního ruchu, informačních center apod.

Realizační tým tvořila skupina 20 osob, na projektu spolupracovalo 15 externích odborníků. Výstupy projektu umožní žákům osvojit si informace o regionu, podněcovat k tvořivému myšlení a logickému uvažování a rozvíjet jejich citový vztah k našemu regionu.

Vymezení mikroregionu Hornolidečsko:

Horní Lideč, Lidečko, Lačnov, Valašské Příkazy, Študlov, Střelná, Francova Lhota, Valašská Senice, Lužná, Leskovec, Valašská Polanka, Prlov, Pozdětchov, Seninka

Z výstupů projektu je zřejmé, že vzniklo mimořádné dílo, které se podařilo vytvořit ve velmi krátké době jednoho roku. Bylo to možné díky velké iniciativě jednotlivých realizačních týmů a spolupráci s externími odborníky.

Tento projekt přispěl k velmi intenzivní spolupráci jak mezi školami, tak i s veřejnou správou. Tvůrčí atmosféra zaručila očekávaný výsledek, který bude prospěšný žákům základních škol, ale také celému regionu.

konference „Společnou cestou k ŠVP“

konference k ukončení projektu „Společná cesta“

Výstupy projektu jsou promítnuty do čtyř vzdělávacích oblastí:

I. Učební text „Jazyk a jazyková komunikace“ doplněný ilustracemi žáků

1. Úvod (cíl projektu)
2. Dialektologie (nejvýraznější odchytky od současného jazykového úzu, doplnění příklady)
3. Výrazové formy (stručný přehled výrazových forem)
4. Ukázky (nářečí)
5. Poezie písmáků
6. Slovník archaismů
7. Anotace obcí
8. Seznam užitě literatury
9. Mapa Hornolidečska

II. Učební text „Člověk a příroda“

doplněný barevnou obrazovou přílohou na CD

1. Katastrální vymezení oblasti
2. Reliéf krajiny
3. Geologická stavba
4. Podnebí oblasti
5. Vodstvo v krajině
6. Půdy v krajině
7. Rostlinstvo
8. Živočišstvo
9. Vliv člověka na ráz krajiny
10. Ochrana přírody regionu
11. Využití tématu při vyučování

III. Učební text „Člověk a společnost“

1. Historie regionu Hornolidečsko
 - 1.1. Pravěk
 - 1.2. Středověk
 - 1.3. Doba předbělohorská
 - 1.4. Období od třicetileté války do zrušení roboty (1618-1848)
 - 1.5. Období od zrušení roboty do vzniku ČSR (1848-1918)
 - 1.6. Region za 1. republiky (1918-38)
 - 1.7. Druhá světová válka (1939-45)
 - 1.8. Od války k Únoru (1945-48)
 - 1.9. Období socialismu (1948-89)
 - 1.10. Vývoj po pádu komunismu
 - 1.11. Vývoj náboženství
 - 1.12. Školství
 - 1.13. Život na Valašsku
 - 1.14. Demografický vývoj

2. Historie obcí

- Valašská Polanka	- Pozděchov	- Lidečko	- Lačnov	- Valašské Příkazy
- Seninka	- Prlov	- Horní Lideč	- Študlov	- Valašská Senice
- Leskovec	- Lužná	- Pulčín	- Střelná	- Francova Lhota

3. Tradice v regionu

3.1. Zvyky v kalendářním roce

4. Kroje

IV. Kultura a umění

1. Zpěvník regionálních písní
2. Osobnosti regionu v minulosti a v současnosti
3. Folklórní soubory v minulosti a v současnosti
4. Folklórní inspirace v dílech hudebních skladatelů, sběratelská činnost
5. Prolínání folklóru do jiných hudebních žánrů

V. Součástí projektu je také výukový film o Hornolidečsku

První část je zpracována jako animovaná pohádka neznámější pověsti „O Čertových skalách“. Obrázky nakreslily děti základních škol z regionu Hornolidečska, zvukový podklad načetla paní Vráželová, významná rodačka regionu.

Druhá část videofilmu mapuje historii regionu od pravěku až po současnost. Průvodcem filmu je Mgr. Petr Odehnal z Městského muzea ve Valašských Kloboukách.

pracovní schůzka realizačních týmů

konference „Školní vzdělávací programy a region“

Dějiny našeho národa nás vedou k poznání naší minulosti, vyvolávají v nás hrdost na naše předky, učí nás pochopit motivy jejich chování v dané době. Pro dějiny regionu to platí dvojnásobně. Denně vidíme kolem sebe výsledky práce našich předchůdců, sledujeme jimi přeměněnou přírodu a architekturu. Mnohdy však historii blízkého okolí příliš neznáme a neuvědomujeme si, že naše myšlení a jednání je i v dnešní zběsile běžící době ovlivněno kulturou našich předků, a to se všemi klady i zápory. Pokusme se tedy stručně a srozumitelně projít minulostí našeho mikroregionu - Hornolidečska.

Dějiny Hornolidečska jsou nedílnou součástí historie Valašska - hornatého, nepřilíš úrodného kraje, ležícího na úpatí Beskyd a Javorníků. Kromě polohy a reliéfu hrála v dávných dobách významnou roli existence jantarové stezky, která na okraji procházela, a později poloha na hranicích s Uhrami. Zejména Vlárský průsmyk se stal místem, kudy na Valašsko směřovala řada nájezdů. K významným mezníkům valašských dějin můžeme zařadit kolonizaci ve 12.-13. století, kdy došlo k trvalému osídlení kraje, tzv. pasekářskou kolonizaci v 16. století, valašská povstání za třicetileté války, tragédie za 2. světové války a velké hospodářské a společenské změny po nástupu komunismu v polovině 20. století.

(Ukázka z učebního textu Člověk a společnost)

tanec - skákání přes slámu

Za horama svítá

Pulčín Ka II/str.78

Za ho-ra-ma svítá, bu-de br-zo deň,
za kam-na-ma hrnec a ši-šky sú v něm, a já dycky po-ska-ku-ju

ši-šky z hrnca vy-ta-hu-ju: po-te šiš-ky ven, ven.

(Ukázka ze Zpěvníku valašských lidových písní z Hornolidečska)

Vodník u „Křížných cest“

Sáblíkova babička ešče jako cérka, mosela jít kdysi už navečér cosi vyřídit do Lidča. Zdržala sa tam skoro do tmy a když měla jít dom, velice sa bála, dycky sa pravívalo, že za „Křížnými cestami“ pod horú u vody straší vodník. A tož sa zastavila „Na mýtě“ v hospodě u Štrasmana - napadlo jí, či sa tam neomeškál někdo ze Lhot, že by s ním šla. Aj tak bylo. Našla tam strýca Vranového ze Lhot a ten, že už takéj půjde, enom co do sebe ešče vrazil štvrtku. Tož dopil, zaplatil a šli. Když přichodili ke „Křížným cestám“ už odtamtád' viděli, jak z říky pod horú září veliké, bílé světlo. Cérka sa bála, ale strýc měl guráž. „Nic sa neboj“, pravil jí a zaklesnul čagan za pažu a do druhéj ruky vzal pořádný kameň. „Dobře sa chyť za čagan“, pravil jí, „a nepúščaj sa ho, kdyby sa dělo, co dělo. Tož s pomocú Boží – pod'me!“

Vykročili a čím víc sa blížili k tom místu, tým víc to svítilo. Když došli naproti, strýc sa zahrál a celú silú švácnul kameněm po tom světě. „Drž sa!“ připomněl cérce, jak sa jeho čagana držala a utěkali obá ke Lhotám, co jím nohy stačily.

Sotva kameň šplóchnul do říky, ozval sa pekelný řev. Jak ti dvá utěkali, pořád sa jím zdálo, že jím to řve za patami a čuli to pořád' až po první lhotské chalupy. Strýc býval hned na kraji dědiny a tož obá vrazili do síně jeho chalupy, div že nevyvalili dveři z pantů. Cérka už z téj hrůze ani dom nešla, třebaš to neměla už moc daleko, rači ostala u Vranů na noc.

Poznámka: Toto zapsal Josef Václavík podle vyprávění Anny Sukupové, zv. Kožové z čp. 12 v roce 1964. Narodila se 18. 4. 1887 a zemřela kolem r. 1970.

„Křížné cesty“ je křižovatka cest mezi Horní Lidčí, Střelnou a Francovou Lhotou. Před regulací toku Senice se „říka“ v těchto místech v krátkém úseku dotýkala silnice a v těchto místech přibírala potůček od Střelné. Kdysi dávno zde také byly dva menší rybníky. Hospoda Na mýtě - dnes U Pechalů v Horní Lidči

(Ukázka z učebního textu Jazyk a jazyková komunikace)

foto: archiv Josef Tkadlec, Miroslav Trlica

Nositel projektu: Základní škola Horní Lideč

Partneři projektu: Základní škola Francova Lhota
Základní škola Valašská Polanka
Obec Horní Lideč

Na projektu se podíleli:

Mgr. Miloš Novák, vedoucí projektu, ředitel ZŠ Horní Lideč

Josef Tkadlec, manažer projektu, starosta obce Horní Lideč

Ing. Miroslava Maňáková, finanční manažer, tajemník obce Horní Lideč

Mgr. Radka Kouřilová, koordinátor ŠVP, učitelka ZŠ Horní Lideč

Jarmila Vlčková, administrativní pracovník, ekonom ZŠ Horní Lideč

A realizační týmy ve složení:

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace:

Mgr. Marie Šenkeříková, vedoucí realizačního týmu, učitelka ZŠ Horní Lideč

Mgr. Ivana Plátková, člen realizačního týmu, učitelka ZŠ Horní Lideč

Mgr. Míluše Sucháčková, člen realizačního týmu, učitelka ZŠ Francova Lhota

Vzdělávací oblast Člověk a příroda:

Mgr. Alena Chromcová, vedoucí realizačního týmu, učitelka ZŠ Horní Lideč

Mgr. Stanislav Sláčík, člen realizačního týmu, učitel ZŠ Valašská Polanka

Mgr. Soňa Stixová, člen realizačního týmu, učitelka ZŠ Francova Lhota

Vzdělávací oblast Člověk a společnost:

Jan Smilek, vedoucí realizačního týmu, učitel ZŠ Valašská Polanka

Mgr. Jana Kurtinová, člen realizačního týmu, učitelka ZŠ Horní Lideč

Mgr. Marie Škarpová, člen realizačního týmu, učitelka ZŠ Francova Lhota

Vzdělávací oblast Umění a kultura:

Mgr. Miroslav Trlica, vedoucí realizačního týmu, zástupce ředitele ZŠ Francova Lhota

PaedDr. Ladislav Hála, člen realizačního týmu, učitel ZŠ Horní Lideč

Jaromír Bazel, člen realizačního týmu, učitel ZŠ Valašská Polanka

Zpracovali: Josef Tkadlec

Ing. Miroslava Maňáková